

TEGELVRAKET

Skeppsteknisk analys.

Vraket saknas helt inom den muntliga traditionen på orten, varför bakgrunden till förlisning - uppläggning är okänd. Bjuröklubb har fungerat som lotsplats sedan år 1821. Det finns ingenting skrivet om förlisning vid Jakthällan. Det är emellertid svårt och riskabelt att försöka sig på en datering av ett fartygsvrak som representerar ett genuint nordiskt skeppsbyggnadsdrag.

Styrbordsida är förhållandevis intakt, åtminstone när det gäller fartygets bottenparti upp mot de första upplängorna. Fastän fartyget är överslammat och sönderbrutet, finns det en möjlighet att göra en tvärskepps - nollspantsrekonstruktion utifrån de delar som finns bevarade.

Fig 1. Detaljbild av bordläggning på klink. Foto förf.

Spant, knän och bordläggning finns spridda över ett ganska stort område i vikens inre del. Mätningar visar att delarna kommer från tegelvraket. För övrigt finns det stora likheter mellan Tegelvraket och vrakfyndet från Salmisviken (se MÅS 3. 83).

Tegelvraket är byggt på klink (se fig 1) och har tätningslister i nåten. Listerna har ett triangulärt snitt med plan översida. Listerna förekommer i huvudsak mot stävpartierna och avslutas ca 40 cm före bordhalsarna. Fartyget är byggt enligt skalmetoden. Klinkbrickor och omvända klinknaglar finns mellan spant och bord.

Mot förstäven finns rester av bordläggning med välbevarade bordhalsar (se fig 2). Halsarna är kraftigt avfasade med ca 20 cm breda anläggningsytor, som passar in mot haken i stäven. Bordhalsarna är fixerade mot stäven med klinknaglar och klinkbrickor med rektangulärt snitt.

Kölen finns bevarad i bottensedimentet, och följer man kölen med händerna, så känner man att den har ett T-formigt tvärsnitt. Som bekant är detta ett nordiskt drag.

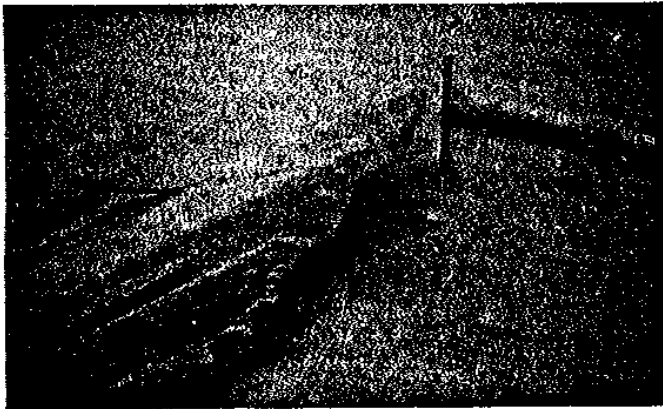

Fig 2. Förstävens bordhalsar. Lägg märke till tätninglisterna. Foto förf.

Fartygets synliga längd är ca 19 meter. Den längsta bottenstocken har en spännvidd på ca 4 meter. Detta ger en fingervisning om undre skrovets bredd som bör hamna på ca 8 meter.

Det finns mycket arbete kvar på Tegelvraket. Bl a bör fartyget ritas i sidoprojektion. Fler detaljuppmätningar saknas, innan slutlig redovisning och bedömning kan göras. Torsten Nilsson med stab har lagt ner många timmar med ideellt arbete på detta projekt och kanske har vi här en början på en norrländsk vrakavalkad.

Seth Jansson Skellefteå

